

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3 від 06.05. 2024 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

**Програма
фахового іспиту з французької мови**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: 035.055.03 Мова і література (французька)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри романської філології та
порівняльно-типологічного мовознавства
протокол № 4 від 30 квітня 2024 р.

Завідувач кафедри

Анастасія КОПИТІНА

Київ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит із французької мови є обов'язковою формою вступного випробування до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка для навчання за програмою підготовки магістра. Фаховий іспит проводиться в комбінованій формі (комп'ютерне (або письмове) тестування та усна відповідь) індивідуально для кожного абітурієнта, його хід фіксується та результати записуються у протоколі. Спілкування під час іспиту проводиться французькою мовою.

Мета фахового іспиту з французької мови полягає у виявленні у вступників рівня сформованості комплексних практичних умінь і навичок володіння французькою мовою, а саме, володіння *мовною* (лінгвістичною) *компетенцією*, що передбачає наявність сформованих знань про мову як систему, тобто знань мовних одиниць та їх функцій та володіння *мовленнєвою* (комунікативною) *компетенцією*, що передбачає володіння мовою як засобом комунікації, тобто уміння здійснювати всі види мовленнєвої діяльності. Цей рівень має відповідати рівню мовної компетенції B2 за шкалою Ради Європи, що засвідчує готовність вступників до здобуття другого (магістерського) освітнього рівня.

Відповідно до поставленої мети **завданнями** фахового іспиту з французької мови є перевірити рівень:

- сформованості вміння розкривати суть поставленої проблеми, вільно і спонтанно виражати думки засобами французької мови;
- сформованості вміння аналізувати та інтерпретувати лінгвістичні явища і факти;
- сформованості вміння висловлюватися з необхідним ступенем тематичної складності і деталізованості, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності;
- сформованості умінь гнучкого використання французької мови в контексті проблемно-комунікативної ситуації навчально-академічного та професійного характеру;
- сформованості лексичних навичок, який передбачає володіння багатим лексичним запасом французької мови та вільне використання лексики та філологічної термінології;
- сформованості граматичної компетенції, який передбачає вільне використання широкого діапазону граматичних структур у різних комунікативних ситуаціях;
- сформованості навичок володіння орфоепічними нормами французької мови.

Форма проведення фахового іспиту є **комбінованою**: *комп'ютерне (або письмове) тестування та усна індивідуальна співбесіда*.

Комп'ютерне (або письмове) тестування проводиться у вигляді комп'ютерного тесту на базі сучасного програмного забезпечення у системі MOODLE або у письмовій формі.

Для виконання тестових завдань абітурієнт має володіти основними навичками роботи з комп'ютером та розуміти технічні особливості виконання тестів різних типів.

Тест містить питання з:

- теоретичної граматики;
- теоретичної фонетики;
- лексикології;
- стилістики;

Комп'ютерне (або письмове) тестування передбачає виконання **п'ятдесяти тестових** завдань на підготовленому індивідуальному робочому місці без використання додаткових джерел інформації. Під час виконання тесту абітурієнт не користується нотатками, не робить індивідуальних поміток та не переписує завдання або його фрагменти.

Тестування з французької мови передбачає визначення рівня специфічних мовних знань, умінь і навичок, а саме: знання фонетичних, лексичних і граматичних аспектів французької мови, вміння визначати мовні явища, здійснювати адекватний вибір необхідних термінів, коректно вживати їх з урахуванням особливостей мовної системи французької мови. Тестування визначає фахові уміння абітурієнта оперувати лінгвістичною термінологією, розрізняти мовні одиниці та визначати їхні властивості залежно від рівня мови, адекватно застосовувати базові методи лінгвістичного аналізу, оперувати базовими класифікаціями та терміносистемами, відрізняти окремі властивості мовних одиниць у фрагментах оригінальних текстів, узятих із франкомовної літератури.

Виконання тестового завдання з французької мови полягає у виборі правильних відповідей із кількох запропонованих варіантів. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт обрав правильний варіант відповіді.

Завдання вважаються невиконаним у випадках, якщо:

- а) абітурієнт обрав неправильний варіант відповіді;
- б) абітурієнт не обрав жодного із варіантів відповіді;
- в) абітурієнт вибрав усі варіанти відповідей.

Спеціальна програма автоматично підсумовує бали за виконання усіх тестових завдань, встановлює відповідність балів за шкалою оцінювання та фіксує результат у протоколі.

За одне правильно виконане завдання нараховується **два бали**.

Максимальна кількість балів за тест – **100 балів**.

На виконання одного тестового завдання відводиться 1 хвилина.

Час виконання тесту – не перевищує **60 хвилин**.

У випадку, якщо вичерпано час на виконання тестових завдань, система автоматично закриває програму, зберігає наявні відповіді, підсумовує результат виконання тесту абітурієнтом та фіксує у протоколі результат за встановлений часовий ліміт.

Зразки екзаменаційного тестового завдання**1. Mettez les verbes entre parenthèses à la forme qui convient.**

Bien qu'elle (faire) un régime, elle ne parvient pas à maigrir.

- A. fait C. fasse
B. fut D. fais

2. Mettez en relation les expressions de sens proche : être licencié

- A. perdre son emploi C. chercher son emploi
B. aimer son emploi D. trouver son emploi

3. Sur quelle base se fait le classement traditionnel des voyelles:

- A. physique C. linguistique
B. physiologique D. psychique

4. Cette sous-classe sémantico-grammaticale des substantifs sert à désigner de façon générale les personnes, les animaux, les choses, les idées.

- A. nom collectif C. nom commun
B. nom propre D. nom abstrait

5. La figure de style par laquelle on dit le contraire de ce qu'on veut faire entendre:

- A. la métaphore C. la comparaison
B. l'ironie D. l'hyperbole

Усна індивідуальна співбесіда проводиться з кожним абітурієнтом на основі завдання, яке вступник отримує на іспиті. Під час відповіді вступник має висловити власну точку зору з приводу наведеної проблемно-комунікативної ситуації.

Екзаменаційна комісія фіксує помилки й неточності у відповіді абітурієнта та заносить їх до протоколу відповіді. Після закінчення відповіді **екзаменатори ставлять питання** з визначеної проблематики. Питання комісії можуть бути спрямовані на уточнення, поширення, деталізацію та ілюстрацію прикладами проблемно-комунікативної ситуації.

Усна співбесіда відбувається індивідуально з кожним абітурієнтом та триває не більше 10 хвилин (на одну особу).

Зразок усної індивідуальної співбесіди з французької мови

Êtes-vous prudent sur les réseaux sociaux ? Les jeunes sont-ils attentifs à la protection de leur vie privée ? À quoi faites-vous particulièrement attention quand vous surfez sur Internet ?

Критерії оцінювання комунікативної компетенції вступника, продемонстрованої на усній співбесіді

90 – 100 балів Виставляється за глибоке розкриття поставленої проблематики, вміння висловлюватися з високим ступенем тематичної складності і деталізованості, демонструючи вільне володіння прийомами структурної побудови тексту, засобами зв'язності та цілісності; вільне й адекватне вживання відповідних лексичних та граматичних структур; високий рівень володіння орфоепічними нормами; вміння логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

82 – 89 балів Виставляється за ґрунтовне розкриття поставленої проблематики, вміння висловлюватися з досить високим ступенем тематичної складності і деталізованості, адекватне вживання відповідних лексичних та граматичних структур; високий рівень володіння орфоепічними нормами; уміння надавати аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

75 – 81 балів Виставляється за належне розкриття поставленої проблематики, адекватне з незначними помилками вживання відповідних лексичних та граматичних структур та аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; достатній рівень володіння орфоепічними нормами; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

69 – 74 балів Виставляється за посереднє розкриття поставленої проблематики, не завжди адекватне вживання відповідних лексичних та граматичних структур; мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.

60 – 68 балів Виставляється за слабе розкриття поставленої проблематики з порушенням послідовності його викладання, достатню кількість помилок у вживанні відповідних лексичних та граматичних структур, неточні або мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.

1 – 59 балів Виставляється за неможливість розкрити поставлену проблематику, істотні помилки у вживанні лексичних та граматичних структур та у відповідях на питання, які унеможливають ефективну комунікацію, недостатній рівень

володіння орфоепічними нормами, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач.

Критерії оцінювання знань вступника

Максимальна кількість балів за **фаховий іспит – 200 балів**, з них:

- виконання тесту з теоретичних дисциплін – 100 балів,
- усне мовлення (співбесіда) – 100 балів.

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Перевірка знань з французької філології ґрунтується на змісті базових теоретичних дисциплін, які вивчаються студентами освітнього рівня „бакалавр”, зокрема фонетика, граматики, лексикологія та стилістика французької мови.

Теоретична фонетика французької мови

- Особливості артикуляції та функціонування приголосних.
- Особливості артикуляції та функціонування голосних.
- Складоподіл слова.
- Наголос у слові, фразі та реченні.
- Просодична система. Інтонація.

Теоретична граматики французької мови

1. *Системний та структурний підходи до вивчення мови*: поняття системи та структури, рівні мови, одиниці мови, поняття міжрівневого ізоморфізму, план змісту та план вираження мовних одиниць.
2. *Граматичні категорії та їх реалізація*: граматична категорія як сукупна система виразу узагальненого граматичного значення, референційні та сигніфікативні граматичні категорії, опозиційна основа граматичної категорії, типи опозицій.
3. *Основні критерії виділення частин мови*. Різні підходи до визначення поняття "частина мови" в французькій мові.
4. *Граматичні категорії іменника: категорії числа та відмінка*: формальні та функціональні ознаки категорії числа, проблема значення числа у різних підкласах іменників.
5. *Граматичні категорії дієслова у французькій мові: категорії часу, виду, стану*: проблема загальнопоняттєвої категорії часу та категоріальних дієслівних систем часу, абсолютні та відносні значення часових форм дієслова, граматичний вид та лексичне значення дієслова, визначення категорії стану, проблема середніх станових значень дієслова.

Лексикологія французької мови

1. *Етимологічний склад французької мови*: корінні слова; слова іншомовного походження; арабізми, галісизми та інші запозичення.
2. *Типи запозичень у словниковому складі сучасної французької мови*: етимологічні дублети, гібриди; інтернаціональні слова.
3. *Словниковий склад як система*: традиційні лексикологічні угруповання; лексико-граматичні групи; неологізми; теорія семантичного поля.
4. *Синонімія/антонімія*: типи синонімів; джерела синонімії; полярність значення; морфологічна та семантична класифікація антонімів.
5. *Фразеологія*: різні підходи до класифікації фразеологічних одиниць: семантичний, функціональний, контекстуальний; місце фразеології в сучасній французькій мові.
5. *Інтернаціоналізація французької мови* – національно-регіональні та локальні варіанти, діалекти.

Стилістика французької мови

1. Фонологічні виразні засоби та стилістичні прийоми сучасної французької мови, їх класифікація і характеристики.
2. Стилістичні прийоми синтаксису сучасної французької мови, їх класифікація і характеристики
3. Стилістична диференціація словникового складу сучасної французької мови: стилістичні функції нейтральних слів, слів високого та зниженого стилістичного тону.
4. Стилістична семасіологія – фігури якості, фігури кількості.
5. Фігури заміщення:
 - метонімічна група виразних засобів;
 - метафорична група виразних засобів;
 - каламбур, зевгма, іронія.
6. Текст і його основні параметри – дискретність, інтеграція та інформація. Функціональні стилі та підходи до типології текстів. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль.

Відповідь на питання включає визначення основних термінів, їх пояснення та підкріплення відповідними прикладами. Зайва інформація, що не є відповіддю на питання, не впливає на якість відповіді і не включається до оцінки.

Французькомовна **комунікативна компетенція** студентів перевіряється у межах **тематики**, що передбачена програмами базових практичних дисциплін французької мови (освітній рівень „бакалавр”), а саме:

1. Que pensez-vous du rôle de la famille dans la société? Qui s'occupe généralement des enfants dans votre pays ? Le père, la mère ? Les grands-parents ? Une autre personne ? Chaque parent a-t-il un rôle précis ? Lequel ? Y a-t-il eu une évolution du rôle du père et de la mère ces dernières années ? (Що ви думаєте про роль сім'ї в суспільстві? Хто зазвичай доглядає за дітьми у вашій країні? Батько, мати? Бабуся і дідусь? Інша людина? Чи має кожен батько певну роль? Яку? Чи відбулася зміна ролі батька та матері в останні роки?)
2. Parlez des institutions françaises de la Cinquième République. Dites quelles sont les différences avec le système politique de votre pays. (Розкажіть про політичний устрій П'ятої французької республіки. В чому відмінність між політичною системою Франції та України?).
3. Comment préparer un repas réunissant un végétarien, un grand sportif, une personne au régime ? Préparez un menu et présentez-le. (Я приготувати їжу, що влаштує вегетаріанця, великого спортсмена та людину на дієті? Складіть меню та презентуйте його).
4. Que pensez-vous de l'égalité des sexes? Est-il encore d'actualité? Reste-t-il des métiers réservés aux hommes? (Що ви думаєте про гендерну рівність? Чи актуальне це питання? Чи залишаються суто чоловічі професії?)

5. De quelle manière les Français font-ils l'apprentissage d'une langue étrangère ? Comment jugent-ils leurs compétences linguistiques ? Est-ce un frein dans leur carrière ? (Як французи вивчають іноземну мову? Що вони думають про свої мовні навички? Чи гальмує кар'єру неволодіння іноземними мовами?)
6. Quel domaine artistique préférez-vous ? Présentez votre artiste préféré(e). Êtes-vous sensible à l'art contemporain ? (Яким сферам мистецтва ви надаєте перевагу? Розкажіть про вашого улюбленого митця. Вам подобається сучасне мистецтво?)
7. Êtes-vous cyberdépendant ? Avez-vous changé de comportement avec l'arrivée des nouvelles technologies ? Pensez-vous que les nouvelles technologies isolent les jeunes de leur entourage ? (Ви вважаєте себе кіберзалежною людиною? Чи змінилися ваші звички з появою нових технологій? Чи не здається вам, що нові технології ізолюють молодих людей від їхнього оточення?)
8. Votre téléphone vous accompagne-t-il partout ? Un appel téléphonique est-il toujours prioritaire ? (Ваш телефон всюди з вами? Телефонний дзвінок для вас завжди на першому місці?)
9. Êtes-vous prudent sur les réseaux sociaux ? Les jeunes sont-ils attentifs à la protection de leur vie privée ? À quoi faites-vous particulièrement attention quand vous surfez sur Internet ? (Чи обережно ви поведетесь у соціальних мережах? Чи приділяють молоді люди достатню увагу захисту свого приватного життя? На що ви звертаєте увагу, коли сьорфите в інтернеті?)
10. Parlez des droits humains. (Розкажіть про права людини)
11. Quel est votre rapport à la lecture? Qu'aimez-vous lire? Pourquoi? (Як Ви ставитеся до читання? Що Ви любите читати? Чому?)
12. Décrivez l'organisation du «paysage audiovisuel» de France et de votre pays: les chaînes de télévision, les stations de radio. Quelle est votre relation avec la radio et la télévision? Quelle place tiennent-elles dans votre vie quotidienne? Que regardez/écoutez-vous? Pourquoi? (Опишіть, як представлений аудіовізуальний світ у Франції та у Вашій країні: телевізійні канали, радіостанції. Які у Вас стосунки з радіо та телебаченням? Яке місце вони займають у Вашому повсякденному житті? Що Ви дивитесь/слухаєте? Чому?)
13. Comparez le système d'enseignement supérieur dans les pays francophones et en Ukraine (Порівняйте системи вищої освіти у франкомовних країнах і в Україні.)
14. Quelles activités humaines sont aujourd'hui les causes principales de l'augmentation du phénomène du réchauffement de la planète ? Que pouvons-nous faire à un niveau individuel ? (Які види діяльності сучасної людини спричиняють ефект глобального потепління? Як кожен з нас може протидіяти цьому?)
15. Quelle est la place de la cuisine, de la gastronomie en France et en Ukraine? Pouvez-vous donner la recette d'une bonne spécialité de votre pays/région? (Яке місце займає кухня і гастрономія у Франції та Україні? Чи можете Ви надати рецепт улюбленої страви Вашої країни або регіону?)

16. Comment peut-on obtenir la nationalité française ? Comment est-ce qu'on devient citoyen de votre pays ? (Якими є підстави для набуття французького громадянства? Як можна стати громадянином України?)
17. Comment fonctionne le système de santé publique en France et dans votre pays? Par exemple, que faites-vous si vous avez de la grippe? (Як організована система охорони здоров'я у Франції та Україні? Наприклад, якщо Ви захворієте грипом, що будете робити?)
18. Faites le portrait d'un(e) ami(e) proche. Expliquez qui est cette personne, où vous vous êtes rencontrés, quelles activités vous partagez et ce que cette relation signifie pour vous. (Складіть портрет близького друга, подруги. Розкажіть, хто ця людина, де ви зустрілися, як ви проводите час, і що ці стосунки означають для вас).
19. Quel métier rêvez-vous d'exercer ? Comment se passe le processus d'embauche dans votre pays ? (Про яку професію ви мрієте? Як проходить прийом на роботу у вашій країні?)
20. Êtes-vous fait pour le télétravail ? Quels sont des avantages et des inconvénients du télétravail pour l'employé(e) et l'employeur. (Ви надаєте перевагу віддаленій роботі? Які переваги та недоліки віддаленої роботи для працівника та роботодавця?)
21. Voudriez-vous participer au programme Erasmus ? Quelles sont vos motivations ? (Чи хотіли б ви взяти участь у програмі Еразмус? Яка ваша мотивація?)
22. On dit que «les voyages forment la jeunesse». À votre avis, quels voyages peuvent être formateurs ? (Кажуть, що «подорожі формують молодь». На вашу думку, які поїздки можуть бути навчальними?)
23. Faites-vous attention aux vêtements que vous portez ? Quels vêtements portez-vous en général ? Les vêtements donnent-ils des informations sur la personnalité ? (Чи приділяєте ви увагу одягу, який ви носите? Що ви носите зазвичай? Чи надає одяг інформацію про людину?)
24. Décrivez les fêtes les plus populaires de la France. Que pensez-vous de l'aspect commercial que prennent certaines fêtes traditionnelles aujourd'hui? (Опишіть найвідоміші свята Франції. Що ви думаєте про комерціалізацію традиційних свят?)
25. Aimez-vous recevoir vos proches chez vous ou préférez-vous aller au restaurant ? Selon vous, quelles sont les conditions d'une soirée réussie ? (Чи подобається вам приймати своїх близьких вдома або ви віддаєте перевагу ресторану? Що, на вашу думку, є умовами успішної вечірки?)
26. Donnez des conseils pour vivre mieux et plus longtemps. (Дайте поради, як жити краще і довше.)
27. Expliquez un petit problème de santé que vous avez eu et décrivez-en les symptômes. (Розкажіть про яку-небудь свою хворобу. Опишіть її симптоми.)
28. De quelle manière vous tenez-vous au courant de l'actualité ? A quels médias faites-vous le plus confiance ? La presse écrite est en déclin en France. Est-ce aussi le cas dans votre pays ? (В який спосіб ви отримуєте новини? Яким ЗМІ

ви найбільше довіряєте? Друковані ЗМІ втрачають популярність у Франції. Чи така сама ситуація у вашій країні?)

29. Décrivez la maison ou l'appartement de vos rêves. (Опишіть дім або квартиру вашої мрії)

30. Quel est le dernier spectacle auquel vous avez assisté ? Comment choisissez-vous un spectacle ? Faites-vous confiance aux critiques ? (Який останній спектакль ви дивилися? Як ви обираєте спектакль? Чи довіряєте ви критиці?)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Français, niveau intermédiaire DELF : підручник для вищ. навч. закладів / О. Л. Костюк. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2004. – 224 с.
2. Історія французької мови. Частина 1. Галльський субстрат: метод. рекомендації до самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 035 Філологія спеціалізації 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька / уклад. Т. В. Весна – Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2024. – 36 с.
3. Комірна Є. В. Практична граматики французької мови: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закл. / Є. В. Комірна, О. П. Самойлова. – К. : Видавничий дім "Ин Юре", 2008. – 512 с.
4. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : підруч. для студ. старш. курсів філол. спец. / В. А. Кухаренко. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 261 с.
5. Лексикологія сучасної французької мови : навч. посіб. для студ. 3 курсу / авт.-упоряд. П. В. Джандоєва. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 88 с.
6. Попович М. М. Теоретична граматики французької мови. Морфологія: навчальний посібник для студ. вузів / М. М. Попович . – Чернівці : Букрек, 2010 . – 287 с.
7. Смущинська І. В. Французька лексикологія. Lexicologie française : навч. посіб. / І.В. Смущинська. – Київ: Вид. дім Дмитра Бураго, 2015. – 598 с.
8. Станіслав О. В. Stylistique française : Cours théorique et pratique : навч. посіб. / О. В. Станіслав. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 196 с.
9. Теоретична граматики французької мови : навч. посіб. для студ. 4 курсу, які навчаються за напрямом підготовки 6.020303 – Філологія / Нар. укр. акад., [каф. герман. та роман. філол.; авт.-упоряд. І. Л. Ануфрієва]. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 60 с.